

**Briuselis, 2025 m. birželio 5 d.
(OR. en)**

9894/25

**ECOFIN 705
UEM 238
SOC 374
EMPL 244
COMPET 485
ENV 468
EDUC 217
ENER 208
JAI 771
GENDER 87
JEUN 117
SAN 292
ECB
*EIB***

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. birželio 4 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 226 final
Dalykas:	Rekomendacija TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Suomijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 226 final.

Priedama: COM(2025) 226 final

Bruselis, 2025 06 04
COM(2025) 226 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Suomijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

{SWD(2025) 226 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Suomijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97¹, ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

Bendrosios nuostatos

- (1) Reglamente (ES) 2024/1263, kuris įsigaliojo 2024 m. balandžio 30 d., nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi SESV nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestrą visų pirma sudaro konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimas ir įgyvendinimo priežiūra. Be to, reglamentu valstybės narės skatinamos priimti atsakomybę už fiskalinę politiką ir akcentuojamas vidutinės trukmės laikotarpis, taip pat veiksmingesnis bei nuoseklesnis vykdymo užtikrinimas. Kiekviena valstybė narė privalo Tarybai ir Komisijai pateikti nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio (priklausomai nuo nacionalinio teisėkūros ciklo trukmės, 4 arba 5 metų) fiskalinį struktūrinį planą, kuriame išdėstomi jos fiskaliniai, reformų ir investicijų įsipareigojimai. Tame plane nustatytas grynųjų išlaidų² planas turi atitikti

¹ OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/OJ>.

² Grynosios išlaidos, apibrėžtos Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnio 2 punkte: grynosios išlaidos – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus: i) palūkanų išlaidas; ii) diskrecines pajamų priemones; iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų; iv) nacionalines išlaidas

reglamento reikalavimus, įskaitant reikalavimus užtikrinti, kad valdžios sektoriaus bendroji skola būtų pradėta patikimai mažinti arba ir toliau būtų patikimai mažinama ne vėliau kaip iki koregavimo laikotarpio pabaigos arba kad ji išliktų apdairaus lygio, t. y. mažesnė nei 60 % bendrojo vidaus produkto (BVP), ir kad per vidutinės trukmės laikotarpį valdžios sektoriaus deficitas būtų sumažintas iki žemesnio už 3 % BVP pamatinę Sutarties vertę lygio ir (arba) toks išliktų. Koregavimo laikotarpis gali būti pratęsiamas ne daugiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas pagal reglamente nustatytus kriterijus.

- (2) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241³, kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – EGADP). Pagal EGADP valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. teikiama Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos ekonominės politikos koordinavimo semestro prioritetus EGADP prisideda prie ekonomikos bei socialinio atsigavimo skatindama tvarias reformas ir investicijas, visų pirma remiančias valstybių narių žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinančias jų ekonomikų atsparumą. Ji taip pat padeda stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu, didinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą.
- (3) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435⁴ („REPowerEU“ reglamentu) siekiama laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Tai padeda užtikrinti Sąjungos energetinį saugumą ir įvairinti jos energijos tiekimo šaltinius, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. Suomija į nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukė naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus.
- (4) 2021 m. gegužės 27 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Suomija Komisijai pateikė savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal to reglamento 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi V priede pateiktomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną. 2021 m. spalio 29 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą⁵, kuriuo patvirtinamas Suomijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas; 2023 m. gruodžio 8 d. pagal 18 straipsnio 2 dalį tas sprendimas buvo iš dalies pakeistas, kad būtų atnaujintas negrąžintinos

bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui; v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartinės bei kitas laikinas priemones.

³ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

⁴ 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB, (OL L 63, 2023 2 28, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj>).

⁵ 2021 m. spalio 29 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Suomijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (12524/2021).

finansinės paramos didžiausias finansinis įnašas ir įtrauktas skyrius „REPowerEU“⁶. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Suomija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tam tikros reformos ar investicijos tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesnės tos pačios reformos ar investicijos reikšmės turi likti pasiektos.

- (5) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria pritariama Suomijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui⁷. Planas pateiktas pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnį ir 36 straipsnio 1 dalies a punktą ir apima 2025–2028 m. laikotarpį, o jame pateiktas fiskalinis koregavimas paskirstytas per septynerius metus.
- (6) 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija priėmė nuomonę dėl Suomijos 2025 m. biudžeto plano projekto. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Suomija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2025 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos⁸ priėmė 2025 m. gegužės 13 d., o bendrą užimtumo ataskaitą – 2025 m. kovo 10 d.
- (7) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti ES konkurencingumą pasaulyje. Joje nustatytos trys tvariam ekonomikos augimui būtinos transformacijos: i) inovacijos; ii) priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumo užtikrinimas ir iii) saugumas. Siekdama panaikinti atotrūkį inovacijų srityje, ES siekia puoselėti pramonės inovacijas, remti startuolių augimą įgyvendindama tokias iniciatyvas kaip ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija ir skatinti tokių pažangių technologijų kaip dirbtinis intelektas ir kvantinė kompiuterija diegimą. Siekdama žalesnės ekonomikos, Komisija parengė išsamų Įperkamos energijos veiksmų planą ir nustatė švarios pramonės kursą, kuriais užtikrinama, kad perėjimas prie švarios energijos išliktų ekonomiškai efektyvus, palankus konkurencingumui, visų pirma intensyviai energiją vartojančiuose sektoriuose, ir skatintų augimą. Siekdama sumažinti pernelyg didelę priklausomybę ir padidinti saugumą, Sąjunga yra įsipareigojusi stiprinti pasaulines prekybos partnerystes, įvairinti tiekimo grandines ir užsitikrinti prieigą prie ypatingos svarbos žaliavų ir švarios energijos šaltinių. Šie prioritetai grindžiami horizontaliaisiais įgalinamaisiais veiksniais, t. y. reglamentavimo paprastinimu, bendrosios rinkos gilinimu, konkurencingumo finansavimu ir santaupų ir investicijų sąjunga, skatinimu ugdyti įgūdžius ir kurti kokybiškas darbo vietas ir geresniu ES politikos koordinavimu. Konkurencingumo kelrodis suderintas su Europos semestru, taip užtikrinant, kad

⁶ 2023 m. gruodžio 8 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas 2021 m. spalio 29 d. Įgyvendinimo sprendimas dėl Suomijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (15836/2023).

⁷ 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Suomijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, OL C/2025/656, 2025 2 10.

⁸ 2025 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C, C/2025/2782, 2025 5 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj>).

valstybių narių ekonominė politika derėtų su Komisijos strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas visoje Sąjungoje.

- (8) 2025 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas paraleliai įgyvendinant EGADP. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įgyvendinti visapusiškai, nes šie planai padeda veiksmingai spręsti visus per kelerius pastaruosius metus konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Šios konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra aktualios ir pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnį iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimui.
- (9) 2025 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos apima pagrindinius uždavinius, kurie nepakankamai sprendžiami į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktomis priemonėmis, ir reikėtų atsižvelgti į atitinkamus uždavinius, nustatytus 2019–2024 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose.
- (10) 2025 m. birželio 4 d. Komisija paskelbė 2025 m. Suomijos ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Suomijos padaryta įgyvendinant atitinkamas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Suomijai kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Suomijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų.

Metinės pažangos ataskaitos vertinimas

- (11) 2025 m. sausio 21 d. Taryba Suomijai rekomendavo tokį didžiausią grynujų išlaidų augimo tempą: 1,6 % – 2025 m., 1,9 % – 2026 m., 2,6 % 2027 m. ir 2,6 % 2028 m., kuris atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą atsižvelgiant į 2023 m.: 5,3 % – 2025 m., 7,4 % – 2026 m., 10,1 % – 2027 m. ir 13,0 % – 2028 m. 2025 m. balandžio 30 d. Suomija pateikė metinę pažangos ataskaitą⁹ dėl rekomenduojamų didžiausių grynujų išlaidų augimo tempo laikymosi, reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, įgyvendinimo ir reformų bei investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi Suomijos pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas.
- (12) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija rekomendavo koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas, ir 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Taryba šiam pasiūlymui pritarė. Gavusi 2025 m. balandžio 30 d. Suomijos prašymą, [data] Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria Suomijai

⁹ 2025 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

leidžiama nukrypti nuo rekomenduojamo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo ir jį viršyti¹⁰.

- (13) Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis¹¹, Suomijos valdžios sektoriaus deficitas padidėjo nuo 3,0 % BVP 2023 m. iki 4,4 % 2024 m., o valdžios sektoriaus skola padidėjo nuo 77,5 % BVP 2023 m. pabaigoje iki 82,1 % 2024 m. pabaigoje. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 3,1 % grynujų išlaidų augimo tempą 2024 m. Metinėje pažangos ataskaitoje Suomijos įvertintas grynujų išlaidų augimas 2024 m. sudaro 3,2 %. Remiantis Komisijos įverčiais, 2024 m. fiskalinė politika¹², apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo skatinamoji ir jos kryptis – 0,6 % BVP; 2025 m. birželio 4 d. Komisija priėmė pranešimą pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį¹³. Tame pranešime įvertinta Suomijos biudžeto būklė, nes šalies valdžios sektoriaus deficitas 2024 m. viršijo nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę. Pranešime padaryta išvada, kad atsižvelgdama į šį vertinimą ir apsvarsčiusi pagal SESV 126 straipsnio 4 dalį parengtą Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę, šiuo etapu birželio mėn. Komisija neketina siūlyti pradėti perviršinio deficito procedūros.
- (14) Remiantis metine pažangos ataskaita, pagal makroekonominį scenarijų, kuriuo grindžiamos Suomijos biudžeto projekcijos, numatoma, kad 2025 m. realusis BVP augs 1,3 %, o prognozuojama infliacija 2025 m. pagal SVKI bus 1,9 %. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 1,0 % 2025 m. ir 1,3 % 2026 m., o infliacija pagal SVKI bus 1,7 % 2025 m. ir 1,5 % 2026 m.
- (15) Metinėje pažangos ataskaitoje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 3,8 % BVP, o valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos padidės iki 85,3 %. Šie pokyčiai atitinka 1,6 % grynujų išlaidų augimo tempą 2025 m. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 3,7 % BVP. Deficito sumažėjimas 2025 m. daugiausia susijęs su gerėjančiomis ekonominėmis sąlygomis ir 2023 bei 2024 m. vyriausybės įgyvendintų konsolidavimo priemonių poveikiu. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 1,3 % grynujų išlaidų augimą 2025 m. Remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus stabdomoji ir jos kryptis sudarys 0,6 % BVP. Valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos turėtų padidėti iki 85,6 %.
- (16) Pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) 2025 m. bus finansuojamos valdžios sektoriaus išlaidos, sudarančios 0,2 % BVP, palyginti su 0,1 % BVP 2024 m. Išlaidų finansavimas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama suteikia galimybių vykdyti aukštos kokybės investicijas ir

¹⁰ Tarybos rekomendacija, kuria Suomijai leidžiama nukrypti nuo rekomenduojamo grynujų išlaidų plano ir viršyti jo viršutinę ribą (Nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimas), [Irašyti: OL C/2025/xxx, 2025 x x].

¹¹ Eurostato euro rodikliai, 2025 04 22.

¹² Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinio laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų ES fondų, pokyčio skirtumas.

¹³ Komisijos pranešimas, parengtas remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 126 straipsnio 3 dalimi, 2025 6 4, COM(2025) 615 *final*.

našumą skatinančias reformas be tiesioginio poveikio Suomijos valdžios sektoriaus balansui ir skolai.

- (17) Valdžios sektoriaus išlaidos gynybai Suomijoje 2021 m. sudarė 1,2 % BVP, 2022 m. – 1,2 % BVP, o 2023 m. – 1,4 % BVP¹⁴. pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatoma, kad gynybos išlaidos sieks 1,5 % BVP 2024 m. ir 2,1 % BVP 2025 m. Tai 0,9 procentinio punkto BVP daugiau nei 2021 m. Nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimo laikotarpiu (2025–2028 m.) Suomijai leidžiama peržiūrėti valdžios sektoriaus išlaidų prioritetus arba padidinti valdžios sektoriaus pajamas, kad ilgam padidintos gynybos išlaidos nekeltų pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutinės trukmės laikotarpiu.
- (18) Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad grynosios išlaidos Suomijoje 2025 m. išaugs 1,3 %, o 2024 ir 2025 m. iš viso 4,4 %. Remiantis Komisijos 2025 m. pavasario prognoze, numatoma, kad Suomijos grynujų išlaidų augimas 2025 m. bus mažesnis už rekomenduojamą didžiausią augimo tempą tiek kasmet, tiek vertinant kartu 2024 ir 2025 m.
- (19) Į metinę pažangos ataskaitą neįtrauktos biudžeto projekcijos po 2025 m. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 3,4 % BVP. Deficito sumažėjimas 2026 m. daugiausia susijęs su pajamų padidėjimu dėl didesnio ekonomikos augimo (tačiau numatoma, kad jį iš dalies atvers planuojamas mokesčių mažinimas) ir mažėjančių pirminių išlaidų. Šie pokyčiai atitinka 1,5 % grynujų išlaidų augimo tempą 2026 m. Remiantis Komisijos įvertinimu, 2026 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus stabdomoji ir jos kryptis sudarys 0,5 % BVP. Komisija prognozuoja, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos padidės iki 87,5 %.
- (20) Rekomendacijoje, kuria pritariama Suomijos vidutinės trukmės laikotarpio planui, nurodomos reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, ir jų įgyvendinimo tvarkaraštis. Jos apima esamas ir patobulintas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano priemones, pvz., Šiaurės šalių užimtumo tarnybų modelio įvedimą, investicijas į energetikos infrastruktūrą ir skaitmeninių inovacijų diegimą socialinės ir sveikatos priežiūros srityse, taip pat papildomas reformas ir investicijas, pvz., reformą, kuria nustatomas bendras socialinės apsaugos modelis, ir socialinės paramos reformą, susijusias su žaliaja pertvarka, inovacijomis, darbo rinka, sveikatos priežiūra ir socialine priežiūra. Atsižvelgdama į Suomijos metinėje pažangos ataskaitoje pateiktą informaciją, Komisija daro išvadą, kad visos reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas pratęsimas ir kurios turėjo būti įgyvendintos iki 2025 m. balandžio 30 d., buvo įgyvendintos.

Pagrindiniai politikos uždaviniai

- (21) Pastarąjį dešimtmetį Suomijoje buvo nuolat fiksuojamas bendrosios valdžios deficitas, o valdžios sektoriaus bendroji skola, išreikšta BVP procentine dalimi, nuolat didėjo. 2023 ir 2024 m. vyriausybė priėmė 9 mlrd. EUR (maždaug 3 % BVP) vertės fiskalinio konsolidavimo priemonių rinkinį, kuriuo siekiama užtikrinti, kad valdžios sektoriaus finansai būtų tvarūs. Tačiau 2024 m., iš dalies dėl nepalankių makroekonominių sąlygų, valdžios sektoriaus deficitas padidėjo iki 4,4 % BVP (2023 m. jis buvo 3,0 %),

¹⁴

Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG).

o valdžios sektoriaus bendroji skola padidėjo iki 82 % (2023 m. ji buvo 77,5 %). Todėl gali tekti imtis papildomų veiksmų siekiant padidinti viešųjų išlaidų veiksmingumą, kad būtų atkurta fiskalinė erdvė. Tai ypač svarbu siekiant palikti pakankamai erdvės reikalingoms viešosioms investicijoms ir patenkinti senėjančios visuomenės poreikius nesusilpninant viešųjų finansų. 2023 m. vyriausybė įgyvendino naujausią visapusišką išlaidų peržiūrą ir pradėjo metines išlaidų peržiūras, kad paremtų biudžeto sudarymo procesą. Suomijoje įdiegta visapusiška, bet sudėtinga socialinės apsaugos sistema, kurioje yra su paskatomis dirbti susijusių spąstų, todėl tam tikra našta tenka viešiesiems finansams. 2023 m. atlikus kelis pakeitimus ši sistema šiuo metu reformuojama, o 2025 m. Parlamentui numatoma pateikti du svarbius dokumentų rinkinius. Socialinės paramos pokyčiai sustiprins paramos gavėjų įsipareigojimus ir jos, kaip pagalbos kraštutiniu atveju, vaidmenį. Pirmame bendros socialinės išmokos sistemos kūrimo etape supaprastinama minimaliųjų pajamų apsauga, esamas bedarbio pašalpas įtraukiant į vieną paraiškų teikimo sistemą. Padidinus socialinių išmokų sistemos veiksmingumą ir teikiant geresnes paskatas dirbti būtų remiamas socialinės apsaugos sistemos fiskalinis tvarumas. Be to, tikimasi, kad reformomis bus patenkinti pažeidžiamų grupių, įskaitant tas, kurios turi ribotas galimybes dalyvauti darbo rinkoje, poreikiai.

- (22) Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug vienos kitas papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos ne vėliau kaip 2026 m. Jos turėtų padėti veiksmingai spręsti visus atitinkamose šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Kad būtų padidintas Suomijos ilgalaikis konkurencingumas vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir kartu užtikrinant socialinį teisingumą, per šį trumpą laikotarpį labai svarbu užbaigti veiksmingą gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. Kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą, itin svarbus tebėra sistemingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas.
- (23) Suomijoje paspartėjo sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF), „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) ir Sanglaudos fondo, įgyvendinimas. Svarbu ir toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad šios programos būtų greitai įgyvendinamos, ir kartu kuo labiau padidinti jų poveikį vietoje. Suomija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas konkurencingumui ir ekonomikos augimui skatinti. Be to, Suomijai ir toliau kyla iššūkių, įskaitant poreikį skatinti konkurencingumą, ekonominį ir socialinį atsparumą tokiose srityse kaip įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis, struktūrinis nedarbas ir socialinių bei sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, ypatingą dėmesį skiriant jos rytiniams pasienio regionams. Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 18 straipsnį, per sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą Suomija turi peržiūrėti kiekvieną programą, atsižvelgdama, be kita ko, į 2024 m. parengtose šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius. 2025 m. balandžio 1 d. priimtais Komisijos pasiūlymais¹⁵ kiekvienos programos laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų vertinimo pateikimo terminas pratęsiamas po 2025 m. kovo

¹⁵

Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo dėl konkrečių priemonių strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, COM(2025) 123 *final*.

31 d. Taip pat suteikiama lankstumo galimybių, kuriomis siekiama padėti paspartinti programų įgyvendinimą, ir paskatų valstybėms narėms sanglaudos politikos išteklius paskirstyti penkioms Sąjungos strateginėms prioritetinėms sritims, t. y. strateginių technologijų konkurencingumui, gynybai, būstui, hidrologiniam atsparumui ir energetikos pertvarkai.

- (24) Europos strateginių technologijų platforma (STEP) suteikia galimybę investuoti į vieną iš pagrindinių ES strateginių prioritetų, stiprinant ES konkurencingumą. STEP parama nukreipiama per 11 esamų ES fondų. Valstybės narės taip pat gali prisidėti prie programos „InvestEU“, kuria remiamos investicijos prioritetinėse srityse. Suomija galėtų pasinaudoti šiomis iniciatyvomis, kad paremtų ypatingos svarbos technologijų, įskaitant švarias ir efektyviai išteklius naudojančias technologijas, kūrimą ar gamybą.
- (25) Be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir naudojantis kitais ES fondais, Suomijai kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su inovacijų komercializavimu, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu, užimtumu ir įgūdžiais ir socialinių bei sveikatos priežiūros paslaugų reformos įgyvendinimu.
- (26) Suomija yra viena iš pirmaujančių ES inovacijų srityje – daug įmonių kuria ir parduoda naujus produktus, o gyventojai plačiai naudojami skaitmeninėmis priemonėmis. Be to, inovacijas padeda skatinti didinamos mokslinių tyrimų ir plėtros išlaidos, kurias vyriausybė yra numachiusi padidinti iki 4 % BVP 2030 m., ir palanki verslo aplinka. Nepaisant šių gerų inovacijų diegimo rezultatų, pastarąjį dešimtmetį produktyvumas nedidėjo, iš dalies dėl anksčiau įvykusių pokyčių poveikio, pvz., praėjusio dešimtmečio pradžioje susitraukusio elektronikos sektoriaus. Be to, produktyviausios įmonės nepakankamai didelės, kad padidintų bendrą produktyvumą. Pastaraisiais metais sumažėjo įmonių, bendradarbiaujančių su aukštojo mokslo įstaigomis ar mokslinių tyrimų institutais, o tai greičiausiai trukdė komercializuoti inovacijas. Be to, mokslinių tyrimų rezultatai dažnai neperžengia universitetų ribų, nes tyrėjai neturi verslumo įgūdžių ir negauna reikiamų patarimų, kad galėtų savo tyrimų rezultatus paversti tinkamais parduoti produktais. Todėl, siekiant 2030 m. mokslinių tyrimų ir plėtros tikslo, būtų naudinga padvigubinti pastangas toliau skatinti akademinės bendruomenės ir verslo sektoriaus bendradarbiavimą ir padėti tyrėjams įgyti verslumo įgūdžių, taip gerinant inovacijų komercializavimą.
- (27) Suomija turi didelę švarios ir pigios energijos pasiūlą. Tai galėtų būti didelis konkurencinis pranašumas pramonei, kurios energijos sąnaudos 2023 m. sudarė 44 % viso Suomijos galutinės energijos suvartojimo. Šis pranašumas turėtų būti visapusiškai išnaudojamas toliau spartinant pramonės elektrifikavimą ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, kad būtų sparčiau mažinamas pramonės sektoriaus išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis. Tikimasi, kad dabar vykdoma aplinkosaugos leidimų išdavimo procedūrų reforma padės paspartinti dideles investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą.
- (28) Transportas tebėra labai svarbus Suomijos sektorius siekiant jos klimato srities tikslų ir turi didelį potencialą siekiant toliau mažinti išmetamųjų teršalų kiekį. Nacionalinėse transporto be iškastinio kuro veiksmų gairėse Suomija pasiūlė teisės aktų pakeitimus, paskatų sistemas ir investicijas. Planuojamų priemonių įgyvendinimas bus labai svarbus siekiant šalies plataus užmojo tikslų. Paspartinus investicijas tokiose srityse kaip asmeninių transporto priemonių elektrifikavimas, viešojo transporto jungtys priklausomybei nuo automobilių mažinti ir tolimojo susisiekimo transportas, galima

suteikti Suomijai konkurencinį pranašumą ir kartu padėti šiam sektoriui mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro socialiniu požiūriu sąžiningu ir įtraukiu būdu.

- (29) Padidinus investicijas į žaliąsias technologijas, įskaitant sausumos ir jūros vėjo energiją ir žaliuosius mokslinius tyrimus ir plėtrą, būtų sustiprintas Suomijos konkurencingumas. Plataus užmojo Žiedinės ekonomikos akto priėmimas galėtų padėti padidinti pramonės veiksmingumą, nes sumažėtų pramoninių atliekų ir padidėtų pakartotinio naudojimo ir perdirbimo apimtys pramonės procesuose. Tai taip pat galėtų padėti sumažinti Suomijos priklausomybę nuo importuojamų žaliavų ir tarpinių prekių.
- (30) Nedarbo lygis Suomijoje smarkiai padidėjo nuo 7,2 % 2023 m. iki 8,4 % 2024 m., po dvejus metus iš eilės trukusio BVP mažėjimo (–1 % 2023 m. ir –0,1 % 2024 m.). Užimtumo lygis sumažėjo nuo 78,2 % 2023 m. iki 77,0 % 2024 m., o tai kelia grėsmę Suomijos gebėjimui iki 2030 m. pasiekti savo nacionalinį 80 % tikslą. 2025 m. sausio 1 d. savivaldybės ir savivaldybių užimtumo zonos perėmė atsakomybę už viešųjų užimtumo tarnybų veiklos organizavimą, įskaitant Šiaurės šalių užimtumo tarnybų modelį, kuriuo siekiama padėti darbo ieškantiems asmenims vykdant aktyvią darbo rinkos politiką. Įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis, t. y. negebėjimas užpildyti laisvas darbo vietas darbuotojais, turinčiais darbdaviams reikalingų įgūdžių, kelia sunkumų, ypač sveikatos priežiūros srityje, kurioje, kaip manoma, darbuotojų paklausa didės gyventojams senėjant. Be to, konkrečių įgūdžių trūkumas su žaliaja pertvarka susijusiose srityse gali apriboti Suomijos pažangą siekiant iki 2035 m. įgyvendinti savo klimato kaitos tikslą pasiekti anglies dioksido poveikio neutralumą. Kvalifikuotų darbuotojų trūkumas kelia grėsmę ir Suomijos konkurencingumui bei ilgalaikiam augimui. 2024 m. aukštąjį išsilavinimą buvo įgiję 39,1 % Suomijos gyventojų, t. y. mažiau už ES vidurkį – 44,2 %, ES lygmens tikslą – 45 % ir gerokai mažiau už Suomijos plataus užmojo tikslą – 50 % iki 2030 m. Siekiant ilgainiui išspręsti kvalifikuotų darbuotojų trūkumo problemą, labai svarbu, kad daugėtų aukštąjį išsilavinimą turinčių asmenų ir būtų plečiama aukštojo mokslo programų pasiūla, glaudžiai suderinta su darbo rinkos paklausa.
- (31) Suomijos gyventojų, kurie teigia turintys nepatenkintų medicininės priežiūros poreikių, dalis padidėjo nuo 7,9 % 2023 m. iki 8,5 % 2024 m. ir smarkiai viršijo ES vidurkį (2,5 %). 2023 m. Suomijos socialinė ir sveikatos priežiūros sistema buvo iš esmės pertvarkyta, sukūrus vadinamąsias gerovės paslaugų apygardas, kurios yra atsakingos už socialinių, sveikatos priežiūros ir gelbėjimo paslaugų organizavimą regioniniu lygmeniu. Praėjus dvejiems metams nuo gerovės paslaugų apygardų sukūrimo, jų įgyvendinimo etapai skiriasi, todėl regionai skiriasi vienas nuo kito pagal galimybes naudotis socialinėmis, sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugomis. 2023 ir 2024 m. gerovės paslaugų apygardų biudžetas buvo gerokai viršytas dėl infliacijos, nepašalintų likusių trūkumų, dėl senėjančios visuomenės didinamos paklausos ir darbo jėgos trūkumo, dėl kurio teko kreiptis į privačiojo sektoriaus paslaugų teikėjus. Tikimasi, kad griežčiau valdant finansus, plačiau naudojant skaitmenines paslaugas ir gerinant duomenų, kuriais remiantis priimami sprendimai, kokybę, produktyvumą ir efektyvumą padidės. Siekiant užtikrinti socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarumą ilguoju laikotarpiu, bus labai svarbu užtikrinti, kad sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų reforma būtų padidintas išlaidų veiksmingumas ir kartu užtikrinamas tų paslaugų prieinamumas ir kokybė.
- (32) Atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2025 m. Taryba

rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksmų 2025 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Suomijai skirtos 2, 3, 4 ir 5 rekomendacijos padeda įgyvendinti pirmąją visai euro zonai skirtą rekomendaciją dėl konkurencingumo, o 1, 4 ir 5 rekomendacijos padeda įgyvendinti antrąją visai euro zonai skirtą rekomendaciją dėl atsparumo, o 1 rekomendacija padeda įgyvendinti 2025 m. rekomendacijoje išdėstytą trečiąją visai euro zonai skirtą rekomendaciją dėl makroekonominio ir finansinio stabilumo,

REKOMENDUOJA Suomijai 2025 ir 2026 m. imtis šių veiksmų:

1. Didinti bendras gynybos išlaidas ir pasirengimą pagal 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas. Laikytis 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo ir kartu pasinaudoti galimybe pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą didinti gynybos išlaidas. Įgyvendinti reformas ir investicijas, kuriomis grindžiamas pratęstas koregavimo laikotarpis, kaip 2025 m. sausio 21 d. rekomendavo Taryba. Didinti viešųjų išlaidų veiksmingumą atsižvelgiant į išlaidų peržiūrų rezultatus. Vykdyti socialinės apsaugos sistemos reformą, kad būtų padidintas socialinių išmokų sistemos veiksmingumas, būtų padidintos paskatos dirbti ir būtų remiamas ilgalaikis viešųjų finansų tvarumas ir kartu būtų tenkinami pažeidžiamų grupių poreikiai.
2. Atsižvelgiant į pagal Reglamentą (ES) 2021/241 taikomus reformų ir investicijų užbaigimo laiku terminus, užtikrinti veiksmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. Paspirtinti sanglaudos politikos programų (ERPF, TPF, ESF+) įgyvendinimą, pasinaudojant, kai tinkama, laikotarpio vidurio peržiūros teikiamomis galimybėmis. Optimaliai pasinaudoti ES priemonėmis, įskaitant programos „InvestEU“ ir Europos strateginių technologijų platformos taikymo sritį, siekiant padidinti konkurencingumą.
3. Siekti 2030 m. tikslo padidinti išlaidas moksliniams tyrimams ir plėtrai iki 4 % ir gerinti inovacijų komercializavimą i) stiprinant įmonių ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimą, tuo tikslu vykdant bendrus pramonės sektoriaus ir universitetų projektus, ir ii) ugdant verslumo įgūdžius bei teikiant didesnę paramą tyrėjams.
4. Mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, skatinant viešąsias ir privačiąsias investicijas į pramonės ir transporto sektorių priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, be kita ko, pasitelkiant elektrifikavimą, taip pat investicijas į žaliųjų technologijų plėtrą.
5. Stiprinti aktyvią visiems dalyviams palankią darbo rinkos politiką ir spręsti įgūdžių trūkumo problemą perkvalifikuojant darbuotojus ir keliant jų kvalifikaciją, taip pat plečiant aukštojo mokslo programų pasiūlą, visų pirma tose studijų srityse, kurios yra paklausiausios darbo rinkoje. Užtikrinti, kad vykdant socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų reformą: i) būtų gerinamas socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų, įskaitant ilgalaikės priežiūros paslaugas, teikimas, didinamas jų išlaidų efektyvumas ir gerinamos galimybės jomis naudotis, taip pat ii) būtų pašalinti jų trūkumai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė